

Arkivsaksnr.:
2022/18555

Dokumentdato:
30.05.2023

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
48/23

Møtedato:
15.06.2023

Økonomirapport per 1. tertial 2023

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Styresak 89/22: [Budsjet for Universitetet i Bergen 2023](#)
- Styresak 6/23: [Tildelingsbrev for 2023 til Universitetet i Bergen](#)
- Styresak 32/23: [Økonomirapport per 1. kvartal 2023](#)

Saken gjelder:

Denne saken gir økonomisk status for UiB per 30. april for grunnbevilgningsøkonomien (GB) og den bidrags- og oppdragsfinansierte virksomheten (BOA). I saksfremlegget gis det en overordnet vurdering, mens vedlegg 1 og 2 gir en mer detaljert fremstilling. Vedlegg 3 gir en oversikt over forholdet mellom vitenskapelige og administrative årsverk i perioden 2013 – 2022.

Det understrekes at det fortsatt er tidlig på året og dermed usikkerhet knyttet til forutsetningene som er lagt til grunn i enhetenes detaljerte budsjetter. Spesielt kan inntekter og kostnader som kommer tidligere eller senere enn planlagt (periodisering av inntekter og kostnader) ha effekt på avvikene. Dette må tas hensyn til ved tolkning av tallene.

Grunnbevilgningsøkonomien

Regnskapet per april viser at inntektene er 14,7 millioner kroner høyere enn kostnadene. Inntektene er 1,8 % høyere enn budsjettert, mens kostnadene er 1,0 % lavere. På inntektssiden har det vært lavere investeringer¹ enn budsjettert. På kostnadssiden har det vært lavere lønnskostnader og andre driftskostnader enn budsjettert. Det vises til vedlegg 1 og 2 for nærmere omtale av regnskapet.

UiB har en overføring (ubrukte midler) på 66 millioner kroner fra 2022. Enhetene har i sum lagt planer som innebærer en negativ overføring inn i 2024, men erfaringsmessig blir aktiviteten lavere og budsjettmålet (det UiB på institusjonsnivå planlegger for i budsjettet) er satt til 75 millioner kroner. Dette ut fra at overføringen er forventet å ligge i intervallet mellom 50 og 100 millioner kroner.

I innmeldte prognoser per april oppjusterer enhetene forventet overføring sammenlignet med budsjettmålet, men summen av enhetenes prognoser er fortsatt negativ. Enhetene satte sine budsjettmål i mars, og det er flere momenter som har blitt kjent etter dette. De fleste av disse peker i retning av høyere overføring. Den største komponenten er ekstra lønns- og priskompensasjon på 83,4 millioner kroner. Deler av dette (60 millioner kroner) var

---

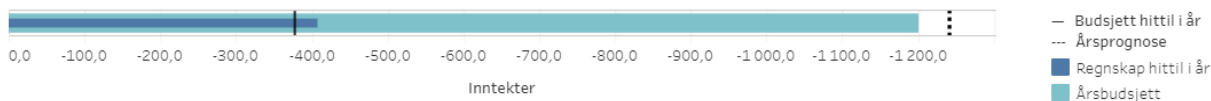
¹ Etter regnskapsreglene skal investeringer føres ved å sette av inntekter til formålet. Derfor ser vi investeringer på inntektssiden i UiBs regnskap som redusert inntekt.

hensyntatt i budsjettmålet, men det var stor usikkerhet rundt tallet når budsjettmålet ble satt. Det er også forventning om kompensasjon for midlertidig høyere arbeidsgiveravgift som utgjør ca. 11 millioner kroner. Begge disse er foreslått i revidert nasjonalbudsjett. Andre vesentlige endringer er avregning av pensjonskostnader fra Statens pensjonskasse som er godskrevet årets regnskap med ca. 20 millioner kroner og lavere energikostnader enn budsjettet. Prognose per 1. tertial bygger på at energikostnadene blir ca. 170 millioner kroner mot forventet 210 millioner kroner da budsjettet for 2023 ble vedtatt.

Endringene over øker det økonomiske handlingsrommet. I forhold til prognoser for årsresultatet er usikkerheten derfor i stor grad knyttet til hvor mye av disse ekstra midlene enhetene vil bruke i løpet av året. Lønnsveksten og en del av prisveksten vil utløse kostnader gitt det aktivitetsnivået som ligger inne. Noen enheter planlegger også med engangsinvesteringer som med sikkerhet vil belaste årets regnskaper. Samtidig er det grunn til å forvente at en del av midlene holdes igjen for å møte stramme budsjetter i årene som kommer og som i så fall vil resultere i en høyere overføring til 2024 enn planlagt. Etter en overordnet vurdering er overføringen ventet å bli rundt 100 millioner kroner. Det anses som mer sannsynlig at overføringen blir over 100 millioner kroner enn under.

Bidrag- og oppdragsfinansiering

BOA-inntekten per 1. tertial er 408 millioner kroner og 30 millioner kroner (8 %) høyere enn budsjettet. Sammenlignet med samme periode i fjor er det en økning på 8,4 %. Det er variasjon mellom enhetene, men det er særlig Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (MN) som har høyere inntekt enn budsjettet. Det samlede kravet for BOA-inntekt er satt til 1 200 millioner kroner. Den innmeldte prognosen etter april er økt til 1 240 millioner kroner.

Forholdet mellom vitenskapelige og administrative stillinger

Det er oppmerksomhet på utvikling i både vitenskapelige og administrative stillinger, og i forbindelse med denne økonomirapporten er det utarbeidet et eget vedlegg som omhandler utvikling i perioden 2013-2022. UiB har over flere år fulgt opp på forholdstallet administrative/ vitenskapelige årsverk. Offentlige rapporter som omtaler dette forholdet, bruker forholdstallet Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger/ administrative stillinger. Analysen knyttet til utvikling påvirkes derimot ikke av dette.

Utviklingen i antall årsverk ved UiB i denne perioden viser en noe høyere vekst innenfor de administrative stillingene enn i de vitenskapelige. Dette påvirker også forholdstallet mellom kategoriene, og Tilstandsrapporten 2023 viser at antall vitenskapelige årsverk per administrative årsverk er redusert fra 2,8 i 2013 til 2,6 i 2022. Dette er også snittet i sektoren. Det er imidlertid store forskjeller mellom ulike institusjoner. Innenfor BOTT universitetene varierer forholdstallet i 2022 fra 2,4 vitenskapelige årsverk per administrative årsverk ved UiO til 3,4 ved NTNU.

Universitetsdirektøren sine kommentarer

Alle enheter varslet en strammere økonomisk situasjon i år blant annet som følge av regjeringens varslede innstramminger og høy lønns- og prisvekst. Årets fire første måneder viser en svært svak vekst i bevilgningsøkonomien (0,1 %) og en sterk vekst i BOA-økonomien (8,4 %) målt i regnskapsførte kostnader sammenlignet med 2022.

Inn i 2023 var det uvanlig stor usikkerhet knyttet både til inntekts- og utgiftssiden. Så langt i år har imidlertid alle endringer sammenliknet med plan gått i positiv retning, og universitetets økonomiske handlingsrom er styrket. Lønns- og priskompensasjonen ble høyere enn forventet og pensjonsavregningen for 2022 er bedre enn forventet. Det er fortsatt usikkerhet knyttet til energikostnadene i 2023, men utviklingen så langt i år er slik at det anbefales å refundere beløpet (25 mill. kroner) som ble trukket inn fra enhetene i 2023-budsjettet. Per april er estimatet at kostnadene vil bli rundt 170 millioner kroner noe som er 40 mill. kroner lavere enn avsatt. Energifkostnaden kan bli enda lavere enn det konservative estimatet som fortsatt ligger i prognosen, og det anbefales å planlegge for bruk av ytterligere inntil 15 mill. kroner av midlene som er omdisponert sentralt til dekning av høye energikostnader. To viktige formål som oppfølging av vedtak i styret, er styrking av arbeidet med informasjonssikkerhet og forsering av arbeidet med sikring av de kulturhistoriske samlingene.

Det er ellers gledelig at BOA-økonomien per 1. tertial både er høyere enn årets budsjett og fjorårets inntekt. Nivået i 2022 var særlig høyt blant annet på grunn av opphenting av aktivitet etter to år med pandemi og unormalt lav aktivitet. At det fremdeles er realvekst i eksterne inntekter, er derfor positivt.

Både fakultetene og UiB Felles øker prognosene etter april, men summen av enhetenes prognoser innebærer fortsatt en negativ overføring inn i 2024. Som del av økonomistyringen på institusjonsnivå gjøres det parallelt en samlet vurdering av ulike faktorer som påvirker den økonomiske utviklingen. Normalt gir denne vurderingen et mer positivt resultat, og en tar høyde for dette ved å legge på anslag på institusjonsnivå som gir en noe annen totalprognose enn summen av innmeldte prognoser fra enhetene. Det er riktignok noen faktorer som trekker forventet overføring ned, men de fleste indikatorer peker i retning av at UiB samlet sett vil ha en positiv overføring inn i 2024.

Enheter som planlegger med negativ overføring følges opp særskilt. Inn i 2023 gjelder dette Det medisinske fakultet og Universitetsmuseet. Som nevnt i vedlegg 1 arbeider enhetene godt med planer for å komme i balanse, og prognosene er mer positive. I forbindelse med rapportering pr 1. tertial melder også Det psykologiske fakultet om negativ overføring inn i 2024, men fakultetet jobber med planer for å komme i balanse. Flere av fakultetene har ubalanse mellom driftsbudsjettene (annuum) og budsjettene til øremerkede formål. Fakultetene følges opp på totalen av disse, og det er ikke uvanlig at en ser forsinkelser i gjennomføring av øremerkede tiltak som dekker midlertidig overforbruk på driftsdelen av budsjettet. Ubalansen er likevel fortsatt på et høyt nivå, og Universitetsdirektøren har oppmerksomhet på dette.

UiB har som mål å utvikle administrative tjenester som støtter opp under den faglige virksomheten. Arbeidet med tjenesteutvikling med den faglige aktiviteten i fokus, er derfor førende for pågående prosesser generelt og i UiB Tjenesteutvikling spesielt.

For 2024 forventes en strammere budsjettsituasjon, noe som tilsier at det må settes inn særskilte tiltak for å opprettholde et godt administrativt tjenestetilbud. For å sikre en bærekraftig økonomi har universitetsdirektøren gjennomført en større gjennomgang av aktivitetene ved bruk av metodikk basert på nullbasebudsjettering. Metodikken gir en dypere kunnskap om tjenestene som ytes og et bedre grunnlag for å skille mellom aktiviteter som bør styrkes og aktiviteter som har potensiale for effektivisering eller som kan tas bort. Arbeidet bidrar også til oversikt og transparens og dermed et bedre grunnlag for prioritering

på tvers av organisasjonen til forskjell fra generelle budsjettkutt som rammer mer tilfeldig. Aktivitet og forventninger må avstemmes, og løsninger det arbeides med bygger på flere elementer som vil bli konkretisert i budsjettsaken i oktober 2023.

Forslag til vedtak:

1. Universitetsstyret tar økonomirapporten per april til orientering.
2. Universitetsstyret vedtar tilbakeføring av fakultetene og enhetenes andel av bufferen til energikostnader i 2023 på 25 mill. kroner, og inntil 15 mill. kroner som disponeres til IT-sikkerhet og sikring av universitetets samlinger.

Tore Tungodden
fung. universitetsdirektør

30.05.2023/Ingunn Alvseike/Sven-Egil Bøe/Per Arne Foshaug (avd.dir.)

Vedlegg:

1. Utvidet økonomirapport per 1. tertial 2023
2. Status enhetene per 1. tertial 2023
3. Om forholdet mellom vitenskapelige og administrative årsverk

Vedlegg 1: Utvidet økonomirapport per 1. tertial 2023

Bakgrunn

I denne saken presenteres og kommenteres den økonomiske situasjonen etter avslutning av regnskapet per 30. april 2023. Dette omfatter grunnbevilgningen (GB) og bidrags- og oppdragsaktiviteten (BOA) samlet for UiB. Regnskapet viser påløpte kostnader og faktiske inntekter.

Universitetsstyret vedtok fordeling av universitetets grunnbudsjett og krav for BOA-inntekter i styresak 89/22. I ettertid er det orientert om tildelingsbrevet i styresak 6/23 samt supplerende tildelingsbrev i styresak 32/23. I revidert nasjonalbudsjett foreslår regjeringen ekstra lønns- og priskompensasjon og kompensasjon for forhøyet arbeidsgiveravgift over 750.000 kroner. Beløpet er derimot ikke vedtatt. UiB har følgelig ikke mottatt tildelingsbrev, og endringen er ikke med i budsjett/regnskap per april. Beløpene er likevel hensyntatt i prognoser for 2023.

Det er tidlig på året og dermed usikkerhet knyttet til forutsetningene som er lagt til grunn i enhetenes detaljerte budsjetter. Spesielt kan fordelingen av inntekter og kostnader utover året ha stor effekt på avvikene. Dette må tas hensyn til ved tolkning av tallene.

Enhetene presenteres i vedlegg 2.

UiB totalt

Tabell 1 viser budsjett og regnskap for UiB totalt (sum GB og BOA). Per april har UiB et positivt resultat på 14,7 mill. kroner. Både inntektene og kostnadene har vært høyere enn budsjettet, med hhv. 3,0 % og 0,8 %.

Tabell 1: Totaltall regnskap per april 2023 (i mill. kroner)

	Årsbudsjett	Budsjett hittil i år	Regnskap hittil i år	Avvik hittil i år	Avvik hittil i %
Inntekter	-5 590,7	-1 893,5	-1 950,3	56,8	3,0%
Kostnader	5 581,7	1 920,4	1 935,6	-15,1	-0,8%
Sum totalt	-9,0	26,9	-14,7	41,7	

Sammenlignet med regnskapet på samme tid i fjor har inntektene økt med 5,5 % og kostnadene økt med 1,7 %. Det er BOA-delen av økonomien som har vokst mest med 8,4 %. På grunnbevilgningen er det en økning i inntektene på 4,7 % mens kostnadene har økt med 0,1 %.

Driftskostnadene har økt med 7,9 mill. kroner (1,2 %) sammenlignet med samme tid i fjor, og økningen har vært på BOA-delen av økonomien. Samlede lønnskostnader har økt med 23,6 mill. kroner (1,9 %). Den viktigste årsaken til den lave veksten er godskriving av pensjonskostnader for 2022 i 2023-regnskapet (ca. 20 mill. kroner inkl. UiBs egen buffer på ca. 5 mill. kroner og arbeidsgiveravgift). Korrigert for dette har lønnskostnadene økt med 4,0 % fra i fjor.

Som følge av at den nye pensjonsmodellen har med flere variable elementer enn tidligere, er det grunn til å forvente denne type variasjon fremover, og godskrivningen er derfor ikke nødvendigvis en indikasjon på generelt lavere pensjonskostnader (Statens Pensjonskasses estimat for pensjonspremien for 2024 er på nivå med premien i 2022 og 2023). Pensjensendringen har fortsatt påført UiB et stort tap. UiB beregnet dette til ca. 80 mill. kroner i budsjettet for 2022.

Antall årsverk er stabilt med en reduksjon på 2 fra april i fjor til april i år. Det er 6 flere årsverk finansiert på grunnbevilgningen og 4 færre eksternfinansierte. Antall administrative årsverk er uendret, mens vitenskapelige årsverk er redusert med 16 og tekniske årsverk er økt med 14. Det er variasjoner mellom enhetene, men den største reduksjonen i antall vitenskapelige er på Det medisinske fakultet (MED) og Det juridiske fakultet (JUS). På MED skyldes det en reduksjon i antall rekrutteringsstillinger (fakultetet har flere stillinger over måltallet og reduserer en del av disse som tiltak for å komme i økonomisk balanse). På JUS skyldes reduksjonen, som nevnt i forrige økonomirapport, at noen vitenskapelige assistenter er omkategorisert til fagkonsulenter og defineres nå som teknisk ansatte. Dette forklarer også det meste av økningen i denne kategorien i tabell 2.

Tabell 2: Årsverk per april per stillingskategori

	April 2023	April 2022	Endring
Tekniske årsverk	636,1	622,4	13,7
Administrative årsverk	1 032,2	1 031,5	0,7
Vitenskapelige årsverk	2 540,9	2 557,2	- 16,3
Sum	4 209,1	4 211,1	- 2,0

Forholdstall Adm/vit	0,406	0,403
-----------------------------	--------------	--------------

Ytterligere informasjon om utviklingen mellom vitenskapelige og administrative årsverk er gitt i vedlegg 3.

Grunnbevilgningen (GB)

Overføringene fra 2022 var 66,0 mill. kroner. Per april har inntektene vært høyere enn kostnadene, med et positivt resultat på 14,7 mill. kroner. Overføringen har dermed økt fra 66,0 mill. kroner til 80,7 mill. kroner. Det er budsjettert med en overføring på 75 mill. kroner til 2024.

Tabell 3: Hovedtall grunnbevilgningen (GB) per april 2023 (i mill. kroner)

	Årsbudsjett	Budsjett hittil i år	Regnskap hittil i år	Avvik hittil i år	Avvik hittil i %
Inntekter	-4 390,7	-1 515,7	-1 542,4	26,7	1,8%
Kostnader	4 381,7	1 542,6	1 527,7	15,0	1,0%
Sum totalt	-9,0	26,9	-14,7	41,7	

Inntektene er 1,8 % høyere enn budsjettert, mens kostnadene er 1,0 % lavere enn budsjettert. På inntektssiden har det vært lavere investeringer enn budsjettert (bokføres som utsatt bevilgning). På kostnadssiden skyldes det lavere lønnskostnader og andre driftskostnader enn budsjettert. For lønnskostnadene kommer avviket hovedsakelig av ovennevnte godskrivning av pensjonskostnader. Korrigert for dette ville kostnadene i tabell 3 vært 0,3 % høyere enn budsjett, og resultatet per april ville vært negativt. Når det gjelder andre driftskostnader er det de øremerkede prosjektene som har lavere kostnader enn budsjettert.

Både fakultetene og UiB Felles har økt prognosene sammenlignet med budsjettmålet, men summen av enhetenes prognoser er fortsatt negativ. Det har vært usikkerhet rundt økonomien for 2023 med stramme rammer og høy lønns- og prisvekst. Det har også vært ikke uvesentlige endringer sammenliknet med plan, men hittil har imidlertid endringene gått i positiv retning. Pensjonsendringen er lik 20 mill. kroner, og forventet økt lønns- og priskompensasjon som ifølge revidert nasjonalbudsjett utgjør 83,4 mill. kroner for UiB. Deler av dette (60 millioner kroner) var hensyntatt i budsjettmålet, men på det tidspunktet var beløpet usikkert. I tillegg er det foreslått en kompensasjon for midlertidig høyere

arbeidsgiveravgift på inntekter over 750 000 kroner, noe som øker bevilgningen med 11,3 mill. kroner. De nevnte bevilgningene kommer etter at enhetene har planlagt aktiviteten i 2023, og gitt en forventning om fremtidig stramme rammer er det grunn til å tro at en del av midlene ikke brukes i 2023. Samtidig vil en del av midlene måtte brukes til å dekke høyere lønnsvekst enn planlagt og generelt høy prisvekst. En annen betydningsfull komponent er energikostnadene som også har vært lavere enn budsjettet. Energiprognosen for 2023 er på ca. 170 mill. kroner per april. Dette er 40 mill. kroner lavere enn totalt avsatte midler til formålet noe som også vil kunne trekke opp overføringen. Samtidig rapportere noen enheter at de vil bruke midler på engangsinvesteringer noe som igjen vil redusere overføringen.

Enheter som planlegger med negativ overføring følges opp særskilt. Det medisinske fakultet har utarbeidet en plan for å være i balanse ved utgangen av 2024, og fakultetet fortsetter å jobbe med disse tiltakene. Per april har fakultetet oppjustert sin prognose til en positiv overføring på 8 mill. kroner inn i 2024. Universitetsmuseet har et akkumulert underskudd og vil få særskilt oppfølging i arbeidet med å lage en langsiktig plan. Også museet har oppjustert sin prognose litt per april, men forventet overføring er fortsatt negativ. Det psykologiske fakultet melder i sin prognose pr 1. tertial at de vil kunne få en negativ overføring inn i 2024. Dette fakultetet jobber også planmessig for å sikre en balanse i økonomien.

Flere av fakultetene har ubalanse mellom driftsbudsjettene (annuum) og budsjettene til øremerkede formål. Fakultetene følges opp på totalen av disse, og det er ikke uvanlig at en ser forsinkelser i gjennomføring av øremerkede tiltak som dekker midlertidig overforbruk på driftsdelen av budsjettet. Ubalansen er likevel fortsatt på et høyt nivå, og vil følges med på videre.

Etter en overordnet vurdering og hensyntatt forholdene over, øker flertallet av enhetene prognosen per april, og for UiB totalt er det stor sannsynlighet for at den runder 100 mill. kroner.

Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)

Inntektene fra den eksternfinansierte aktiviteten er 407,9 mill. kroner per april. Dette er 30,1 mill. kroner høyere enn budsjettet (8,0 %). Inntekten har vært høyere enn ventet på alle finansieringskilder, og særlig EU-inntekten er høyere enn planlagt. Det er variasjon mellom enhetene, men det er særlig Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (MN) som har høyere inntekt enn budsjettet.

Tabell 4: Status inntekter bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet per april 2023 (i mill. kr)

	Årsbudsjett	Budsjett hittil i år	Regnskap hittil i år	Avvik hittil i år	Avvik hittil i %
NFR	-556,2	-176,6	-190,5	13,9	7,8%
EU	-164,4	-50,9	-63,2	12,3	24,1%
Andre	-479,5	-150,2	-154,2	4,0	2,6%
Sum totalt	-1 200,0	-377,8	-407,9	30,1	8,0%

Inntekten er 31,6 mill. kroner (8,4 %) høyere enn på samme tid i fjor. Som nevnt tidligere er det 4 færre årsverk, og en stor del av økningen kommer nok av lønns- og prisvekst. Veksten er likevel så høy at det er en realvekst sammenliknet med 2022. Samtidig var nivået i 2022 særlig høyt blant annet på grunn av opphenting av aktivitet etter to år med pandemi og unormalt lav aktivitet.

Budsjettmålet i 2022 er satt til 1 200,0 mill. kroner. Det er på nivå med budsjettet i 2022, men ca. 102 mill. kroner (7,8 %) lavere enn den faktiske BOA-inntekten i fjor. Summen av

enhetenes prognoser etter april er på 1 240,0 mill. kroner. Det humanistiske fakultet nedjusterer sin prognose noe, mens Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet øker prognosen.

Vedlegg 2: Status enhetene per 1. tertial 2023

I dette vedlegget presenteres status for enhetene pr 30. april. I etterkant har enhetene rapportert prognoser for overføringer på GB og inntekt på BOA. Det er usikkerhet knyttet til estimatene.

Forklaring til figurene:

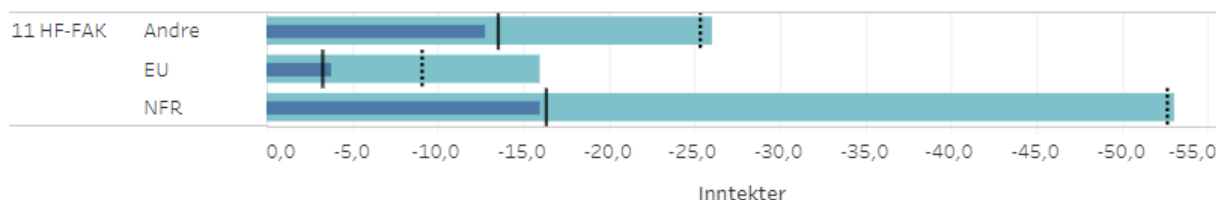
- Budsjett hittil i år
- Årsprognose
- Regnskap hittil i år
- Årsbudsjett

Det humanistiske fakultet (HF)

På grunnbevilgningen (GB) har HF en overføring på 28,6 mill. kroner fra 2022. Fakultetet budsjetterer med å redusere overføringen med 9,1 mill. kroner i løpet av 2023, til en overføring på 19,5 mill. kroner. Fakultetet har god økonomisk kontroll på kort sikt, men har en risiko for strukturell ubalanse i økonomien på lengre sikt, og universitetsledelsen er i dialog med fakultetet om dette. Per april er resultatet 6,0 mill. kroner høyere enn ventet. Prognosen for overføring til 2024 er redusert til 18,4 mill. kroner. Fakultetet regner med å bruke opp ekstra priskompensasjon og avregning av pensjonskostnader blant annet til utbedring av studentarealer på Sydneshaugen skole, forskuttering av oppgradering av Langesgate og et overforbruk knyttet til en rekrutteringskampanje. Underforbruket per april er hovedsakelig på lønn og andre driftskostnader. Mesteparten av det positive lønnsavviket ligger på rekrutteringsstillinger og skyldes at budsjettet inkluderer noen årsværk som har sluttet. Det er et avvik på driftskostnader som i stor grad skyldes budsjettert driftstilskudd til Studiesenteret i York som ikke er betalt enda.

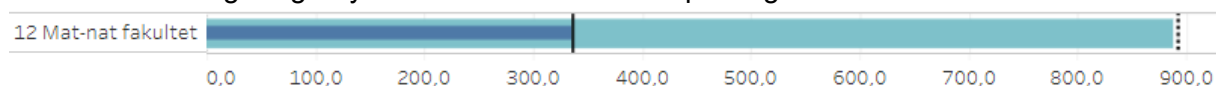
Per april har fakultetet en BOA-inntekt som er 0,6 mill. kroner lavere enn budsjettert. Det skyldes hovedsakelig lavere inntekt enn budsjettert på annen bidragsaktivitet hvor det er forsinkelse i prosjektavslutning. Det er også litt lavere inntekt enn budsjettert på NFR mens inntekten på EU er litt over. Fakultetet har et inntektskrav for BOA på 95,0 mill. kroner i 2023. Dette er 1,0 mill. kroner høyere enn inntekten i 2022. Fakultetets prognose per april er 87,1 mill. kroner. Reduksjonen skyldes at det i budsjetteringsfasen var knyttet forventinger til nye EU-prosjekter som fakultetet ikke har fått tilslag på. Forventet inntekt på EU er derfor redusert med ca. 7 mill. kroner.

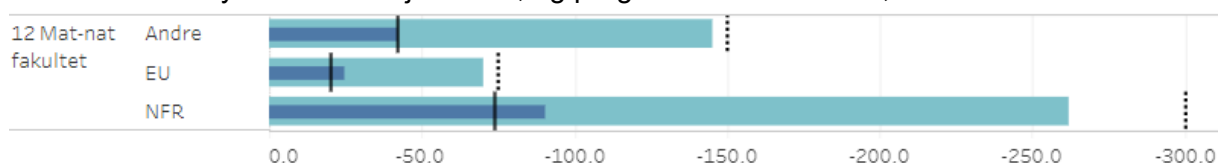
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (MN)

På grunnbevilgningen har MN en overføring på 14,8 mill. kroner fra 2022. Beløpet inkluderer ca. 1,5 mill. kroner knyttet til Sarsenteret som ble innlemmet i MN fra 2023. Fakultetet venter et utfordrende økonomisk år også i 2023 og budsjetterer med 0 i overføring til 2024. Per april er resultatet 4,4 mill. kroner høyere enn ventet, men prognosen for overføringen er holdt

uendret fra forrige måned (10,0 mill. kroner). Dette forutsetter både at igangsatte tiltak for besparelse fortsetter samt ekstra lønns- og priskompensasjon. Fakultetet har en stor ubalanse mellom overføringer på annuum og øremerkede midler, og forventet overføring består av en stor negativ overføring på annuum og en stor positiv overføring på øremerkede prosjekter. Høyere resultat enn ventet skyldes hovedsakelig lavere andre driftskostnader enn budsjettet, og ifølge fakultetet er dette et forventet underforbruk. Det har også vært noe lavere investeringer og høyere instituttinntekter enn planlagt.

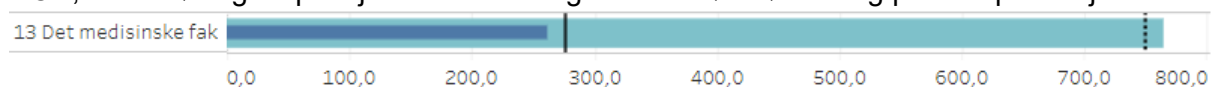
Per april har fakultetet en BOA-inntekt som er 20,7 mill. kroner høyere enn budsjettet. Det er høyere aktivitet enn ventet på NFR og EU, mens aktiviteten på annen bidragsaktivitet har vært omtrent som budsjettet. Fakultetet har et inntektskrav for BOA på 477,0 mill. kroner. Dette er 63,6 mill. kroner lavere enn inntekten i 2022. Fakultetets vurdering etter 1. tertial er at BOA vil bli høyere enn budsjettmålet, og prognosen er økt til 525,0 mill. kroner.

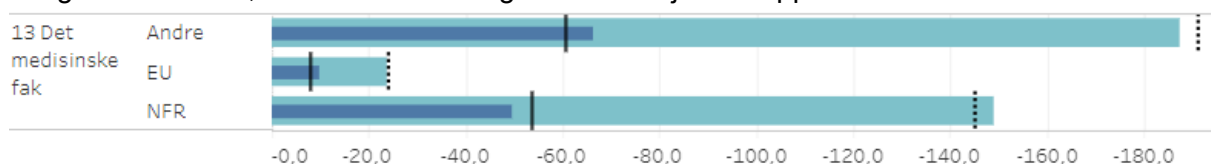
Det medisinske fakultet (MED)

På grunnbevilgningen har MED en negativ overføring på 3,3 mill. kroner fra 2022. Fakultetet budsjetterer med en negativ overføring på 19,0 mill. kroner til 2023 noe som innebærer en reduksjon på 15,7 mill. kroner i løpet av året. Per april er resultatet 18,0 mill. kroner høyere enn ventet. Dette skyldes blant annet lavere belastede interne kostnader enn budsjettet. Det skyldes blant annet en korrigerende mellom bevilgning og BOA, og tilbakebetaling etter avregning pensjon. MED øker prognosen fra en negativ overføring på 9 mill. kroner per mars til en positiv overføring på 8 mill. kroner per april, en økning på 17 mill. kroner.

Oppjusteringen har flere årsaker. Hovedelementene er et oppdragsprosjekt som avsluttes i år og som er ventet å gå med overskudd, korrigerende av kostnader mellom bevilgning og BOA, tilbakeføring av pensjonskostnader og forventet økt lønns- og priskompensasjon.

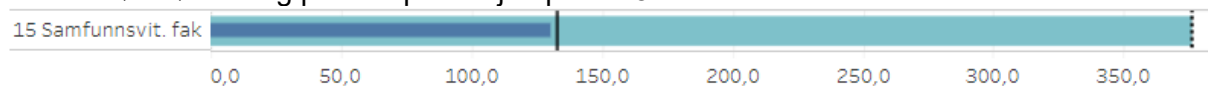
Per april har fakultetet en BOA-inntekt som er 3,1 mill. kroner høyere enn budsjettet. Det er høyere aktivitet enn ventet på annen bidragsaktivitet og EU, mens aktiviteten på NFR har vært lavere enn planlagt. Fakultet har et inntektskrav for BOA på 360,0 mill. kroner. Dette er en reduksjon på 4,7 mill. kroner sammenliknet med inntekten i 2022. Fakultetet holder prognosen lik budsjettmålet per april. Prognosen er nedjustert på NFR da det er ventet varige forsinkelser, mens annen bidragsaktivitet er justert opp.

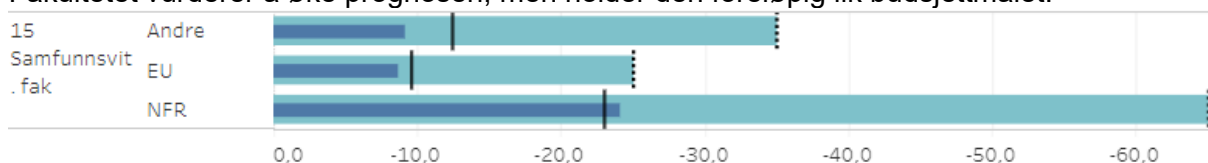
Som nevnt i tidligere økonomirapporter har MED laget en plan for å komme i balanse innen utgangen av 2024, og fakultetet jobber med flere tiltak for å oppnå dette.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet (SV)

På grunnbevilgningen har SV en overføring på 11,1 mill. kroner fra 2022. Fakultetet budsjetterer med å bygge overføringen helt ned i løpet av året og dermed ikke ha noe overføring til 2024. Per april er resultatet 3,9 mill. kroner høyere enn ventet noe som blant annet er resultat av høyere salgsinntekter og lavere andre driftskostnader enn budsjettet. Fakultetet har oppjustert prognosen til overføring på 2,0 mill. kroner. Dette inkluderer estimert økt lønns- og priskompensasjon på ca. 8 mill. kroner.

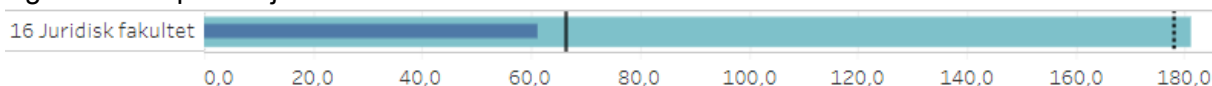

Per april er fakultetets BOA-inntekt 3,2 mill. kroner lavere enn budsjettet. Det er lavere inntekt på annen bidragsaktivitet og EU, mens aktiviteten på NFR har vært høyere enn ventet. Fakultetet har et inntektskrav for BOA på 125,0 mill. kroner. Dette er 2,6 mill. kroner høyere enn inntekten i 2022. Avviket per april skyldes noe forskjøvet aktivitet. Aktiviteten er likevel høyere enn på samme tid i fjor, og det er flere store prosjekter enn tidligere år. Fakultetet vurderer å øke prognosen, men holder den foreløpig lik budsjettmålet.

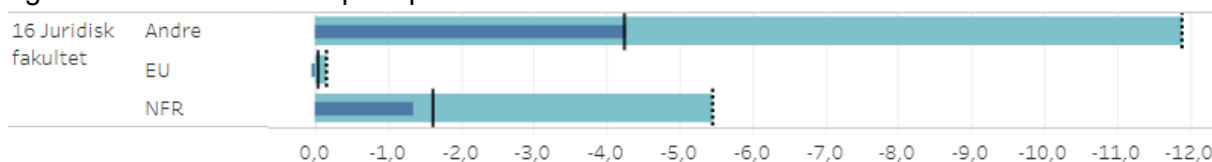

Det juridiske fakultet (JUSS)

På grunnbevilgningen har JUSS en overføring på 17,1 mill. kroner fra 2022. Fakultetet budsjetterer med en overføring på 2,2 mill. kroner til 2024. Per april er fakultetets resultat 5,1 mill. kroner høyere enn ventet. Det skyldes lavere kostnader enn budsjettet hittil i år, og det er særlig lønnskostnader og interne kostnader som har vært lavere enn ventet. Noe av dette er ventet å rette seg opp i løpet av året. Prognosen for overføringen til 2024 ble oppjustert til 11,2 mill. kroner per mars, og holdes uendret per april. Det inkluderer blant annet ekstra pris- og lønnskompensasjon.

Per april er fakultetets BOA-inntekt ca. 0,4 mill. kroner lavere enn budsjettet. Det har vært litt høyere aktivitet på annen bidragsaktivitet enn budsjettet og litt lavere aktivitet på NFR og EU. Fakultetet har et inntektskrav for BOA på 17,5 mill. kroner. Dette er 2,1 mill. kroner lavere enn inntekten i 2022. Fakultetet oppjusterte prognosen per mars til 18,4 mill. kroner, og denne holdes uendret per april.

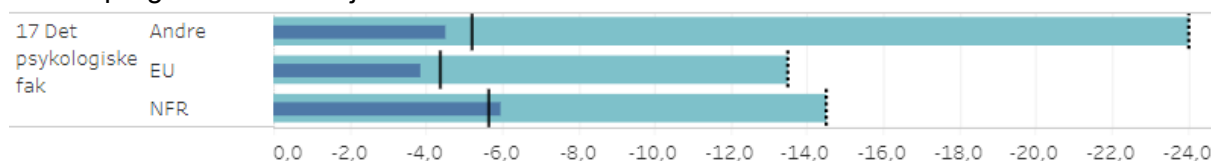
Det psykologiske fakultet (PS)

På grunnbevilgningen har PS en overføring på 16,1 mill. kroner fra 2022. Fakultetet budsjetterer med å bygge overføringen helt ned i løpet av året og dermed ikke ha noe overføring inn i 2024. Dette innebærer imidlertid en stor positiv overføring på øremerkede midler og en like stor negativ overføring på annuum. Den positive overføringen er i hovedsak

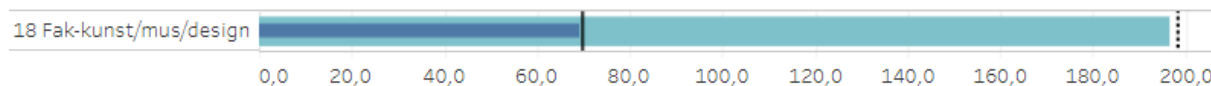
knyttet til SLATE og kan ikke omdisponeres til andre deler av fakultetet. Per april er resultatet 5,3 mill. kroner lavere enn ventet. Det skyldes hovedsakelig periodiseringsavvik (kostnadene har kommet i tidligere periode enn budsjettet legger til grunn), men også noe reelt overforbruk. På bakgrunn av resultatet hittil i år og forventninger om høyere kostnader i 2023 enn budsjettet, velger fakultetet nå å endre prognosen for GB fra 0 i overføring, til et underskudd på 5 mill. kroner ved utgangen av 2023.

Per april har fakultetet en BOA-inntekt som er 0,9 mill. kroner lavere enn budsjettet. Aktiviteten har vært lavere enn budsjettet på EU og annen bidragsaktivitet. Fakultetet har et inntektskrav for BOA på 52 mill. kroner i 2023, noe som er 8,6 mill. kroner lavere enn inntekten i 2022. Fakultetet har tro på at aktiviteten kan hentes inn i løpet av året, og per april holdes prognosen lik budsjettmålet.

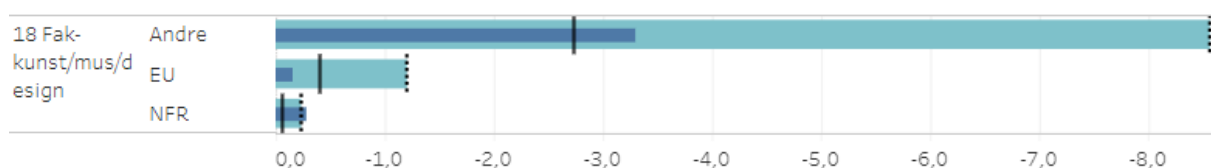

Fakultet for kunst, musikk og design (KMD)

På grunnbevilgningen har KMD en overføring på 17,7 mill. kroner fra 2022. Fakultetet budsjetterer med en overføring på 10,0 mill. kroner til 2024, en reduksjon på 7,0 mill. kroner. Fakultetet har tidligere meldt inn bekymring knyttet til den økonomiske utviklingen i kommende år og har vært i dialog med Universitetsdirektøren. Per april er resultatet som budsjettet, med et lite positivt avvik på ca. 0,2 mill. kroner. Det er hovedsakelig andre driftskostnader som har vært lavere enn ventet. Fakultetet opprettholder prognosen på 11,0 mill. kroner fra mars. Dette inkluderer økt lønns- og priskompensasjon.

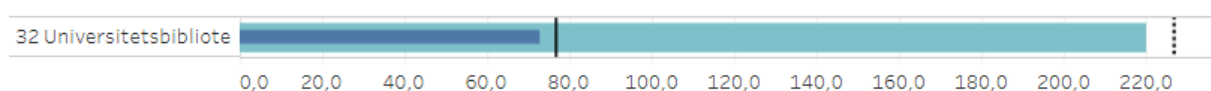

Per april har fakultetet en BOA-inntekt som er 0,5 mill. kroner høyere enn budsjettet. Det er inntekten på annen bidragsaktivitet og NFR som har vært høyere enn ventet. Fakultetet har et inntektskrav for BOA på 10,0 mill. kroner noe som er 1,8 mill. kroner lavere enn inntekten i 2022. Prognosen per april er lik budsjettmålet.

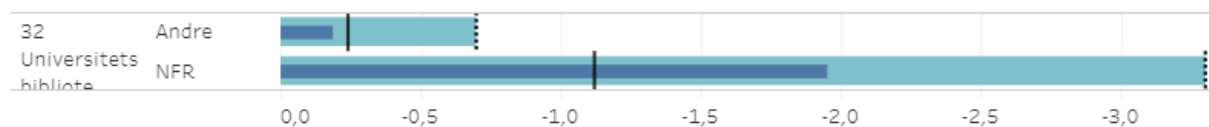

Universitetsbiblioteket (UB)

På grunnbevilgningen har UB en overføring på 17,9 mill. kroner fra 2022. Biblioteket budsjetterer med en overføring på 6,8 mill. kroner til 2024. Per april er resultatet 1,7 mill. kroner høyere enn budsjettet. Inntektene har vært lavere enn ventet, noe som skyldes forsinket fakturering til Helse Bergen. Både lønnskostnader og annen driftskostnad har vært lavere enn budsjettet. Universitetsbiblioteket holder prognosen for overføring på 6,8 mill. kroner.

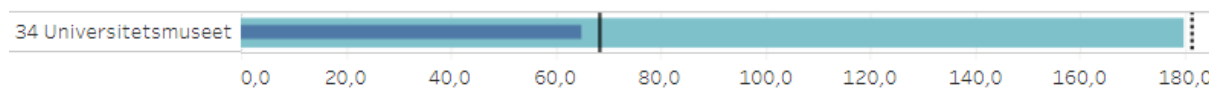

Per april har UB en BOA-inntekt som er 0,8 mill. kroner høyere enn budsjettet. Det er NFR-inntekten som har vært høyere enn budsjettet. Biblioteket har et inntektskrav for BOA på 4,0 mill. kroner. Dette er 0,3 mill. kroner lavere enn inntekten i 2022. UB beholder prognosen lik budsjettmålet.

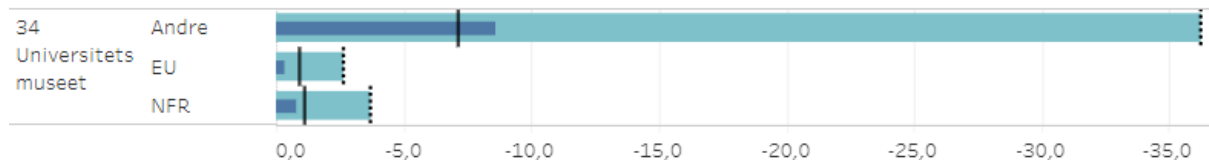

Universitetsmuseet (UM)

På grunnbevilgningen har UM en negativ overføring på 11,5 mill. kroner fra 2022. Museet har budsjettet med at den negative overføringen vil øke til 15,4 mill. kroner ved utgangen av året. Budsjettmålet legger til grunn at årets budsjett vil gå i balanse, men at UM ikke klarer å dekke akkumulert underskudd fra tidligere år, og at de øremerkede midlene vil bli brukt. Per april er resultatet 3,0 mill. kroner høyere enn ventet. Det skyldes hovedsakelig lavere lønns- og andre driftskostnader som igjen har bakgrunn i høyere refusjoner og lavere aktivitet i starten av året enn budsjettet. UM oppjusterer prognosen til en negativ overføring på 14 mill. kroner. Årsaken er økt bevilgning på grunn av ekstra lønns- og priskompensasjon og refunderte pensjonskostnader.

Per april har museet en BOA-inntekt som er 0,5 mill. kroner høyere enn budsjettet. Det er annen bidragsaktivitet som har vært høyere enn ventet. Museet har et inntektskrav for BOA på 42,5 mill. kroner, noe som er 1,3 mill. kroner høyere enn BOA-inntekten i 2022. UM holder prognosen uendret på 42,5 mill. kroner.

Som tidligere nevnt vil Universitetsmuseets arbeid med en langtidsplan fortsette. Økonomiavdelingen bistår Universitetsmuseet.

Fellesadministrasjonen

Fellesadministrasjonen inkluderer de administrative avdelingene, IT-avdelingen og Eiendomsavdelingen. Totalt har Fellesadministrasjonen høyere inntekter og kostnader enn budsjettet, og resultatet per april er 53 mill. kroner lavere enn budsjettet.

Som tidligere nevnt har det utviklet seg en betydelig ubalanse på annuum i Fellesadministrasjonen, og universitetsdirektøren har iverksatt et arbeid med å avstemme ambisjoner og budsjetter. Arbeidet er nå inne i en ny fase der det skal etableres en fremtidig budsjetttramme og tiltak for å få balanse i driften pr avdeling. Det er restriksjoner på nyansettelser (erstatning av ansatte som slutter) frem til dette arbeidet er ferdigstilt.

IT-avdelingen har en negativ overføring på 1,5 mill. kroner på grunnbevilgningen fra 2022. Det består av en negativ overføring på 4,5 mill. kroner på øremerkede prosjekter og en positiv overføring på 3 mill. kroner på annuum. Korrigert for bindinger var det et overforbruk på annuum i 2022. Avdelingen har budsjettet med en negativ overføring på 15,2 mill. kroner til 2024. Det består av en ventet negativ overføring på 8,9 mill. kroner på annuum og en negativ overføring på 6,3 mill. kroner på øremerkede prosjekter knyttet til campuslisenser. Per april har avdelingen et driftsresultat som er lavere enn budsjettet. Noe av dette er reelt,

men en god del skyldes periodiseringer der budsjettet er lagt i senere perioder enn kostnadene har kommet, samt forsinket fakturering. Prognosen for overføring er opprettholdt på -15,2 mill. kroner.

I de øvrige administrative avdelingene ligger det an til å bli et samlet driftsunderskudd på rundt 20 mill. kroner i år. Per april har kostnadene vært høyere enn budsjettet, og prognosen på ca. -20 mill. kroner opprettholdes. BOA-inntekten per april er 4,6 mill. kroner høyere enn budsjettet. Inntektskrav for BOA i administrasjonen er satt til 17,0 mill. kroner i budsjettet. Prognosen er foreløpig beholdt lik inntektskravet.

Eiendomsavdelingen (EIA) har en overføring på 95,2 mill. kroner fra 2022. I løpet av året er det budsjettet med å redusere overføringen til en negativ overføring på 20,6 mill. kroner. Dette forutsetter at overførte midler på byggprosjektene i hovedsak brukes opp, og at et overført driftsunderskudd pga. høye innleiekostnader fra 2022 øker i 2023.

Per april er resultatet på EIA 48 mill. kroner høyere enn budsjettet. Hovedårsaken er at en stor andel av budsjettet er lagt tidlig på året. EIAs prognose per april er en negativ overføring på 9,9 mill. kroner. Prognosen består av en negativ overføring på annuum på 34 mill. kroner og en positiv overføring på øremerkede prosjekter på 24 mill. kroner. Den negative overføringen på annuum inkluderer en negativ overføring fra 2022 på 20 mill. kroner. Estimater for overføring er usikkert, særlig på grunn av stor usikkerhet knyttet til energikostnadene. Energiprognosen er opprettholdt på rundt 170 mill. kroner. Av de budsjetterte energikostnadene har EIA dekning for 130 mill. kroner fra eget budsjett, noe som innebærer at EIA forutsetter å få ca. 40 mill. kroner av den sentralt avsatte potten, som nevnt i vedlegg 1. Prognosen forutsatte også salg av Nygårdsgaten 1B som nå er gjennomført. Det er ellers usikkerhet når det gjelder fremdrift i enkelte større prosjekter i tidlig fase, samt økende priser. Oppjustering av prognosen for EIA sammenlignet med budsjettmålet skyldes forsinkelse i levering av noe utstyr som forventes utsatt til 2024.

Fratrukket Sarssenteret sin andel har Felles Forskningsinnsatser (FFS) en overføring på 2,8 mill. kroner fra 2022. Samlet har enhetene under FFS (hovedsakelig Innovest) et mål for å overføre 6,9 mill. kroner til 2024. Per april er resultatet omtrent som budsjettet. Prognosen holdes lik budsjettmålet.

Vedlegg 3. Om forholdet mellom vitenskapelige og administrative årsverk

Bakgrunn

UiB har over tid arbeidet med mål om å utvikle en mer helhetlig administrasjon for å sikre bedre støtte til den faglige virksomheten. Det har de siste årene også vært økt oppmerksomhet om å redusere administrativ belastning i vitenskapelige stillinger. Samtidig er ressurs situasjonen krevende. Det er behov for å kontinuerlig arbeide med effektivisering av de administrative tjenestene på en slik måte at det ikke rammer den faglige virksomheten.

Denne saken har som formål å gi et bilde av dagens administrative ressursbruk og utviklingen de siste årene. Tallene tar utgangspunkt i tall fra database for høyere utdanning (DBH) og kategorisering som ligger til grunn for disse. I tillegg vises det til en intern kartlegging, der det er gjort en fordeling av de administrative stillingene på ulike funksjonsområder.

Totalt antall årsverk ved UiB

Per 2022 var til sammen 4222 årsverk tilsatt ved UiB. Dette er om lag på samme nivå som i 2021 og en vekst på 22 prosent fra 2013. Innenfor de vitenskapelige stillingene har veksten vært 22 prosent, mens veksten innenfor de teknisk/administrative stillingene har vært på 24 prosent. Veksten i antall støttestillinger for undervisning og forskning har vært noe lavere, med 18 prosent. En oversikt er gitt i tabell 1.

De teknisk-administrative stillingene er delt i tre underkategorier, ledere, administrasjon og tekniske stillinger. Administrasjon omfatter her i hovedsak saksbehandlerstillinger, mens tekniske stillinger i hovedsak omfatter driftstillinger ved Eiendomsavdelingen og tannhelsesekretærer ved Det medisinske fakultet. Også lærlinger registreres i denne kategorien. For øvrig er noen tekniske stillingskategorier registrert i kategorien støttestillinger.

Tabell 1. Totalt antall årsverk ved UiB 2018- 2022 (DBH)

Stillingsgruppe	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*	Endring
Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger (UFF)	2 122	2 180	2 192	2 232	2 325	2 403	2 492	2 549	2 562	2 583	22 %
Støttestillinger for undervisning, forskning og formidling	455	482	514	512	509	517	526	540	550	539	18 %
Teknisk-administrative stillinger	887	903	919	938	1 010	1 024	1 043	1 069	1 104	1 100	24 %
- av dette ledere	96	100	105	109	117	116	119	122	125	123	28 %
- av dette administrasjon	663	681	695	704	750	766	785	807	838	857	29 %
- av dette tekniske stillinger	128	122	119	126	143	142	139	141	141	121	-5 %
Sum	3 463	3 566	3 625	3 683	3 844	3 944	4 062	4 158	4 215	4 222	22 %
UFF/administrative**	2,8	2,8	2,7	2,7	2,7	2,7	2,8	2,7	2,7	2,6	-6 %

Kilde: DBH

*Korrigert for studentmedarbeidere som i 2022 ble flyttet fra vitenskapelig til teknisk stillingskategori.

** Administrative stillinger her definert som administrative+ ledere. Merk at forholdstallet her er vitenskapelig/adm. og ikke omvendt som i saksforelegget. Dette er gjort for sammenligninger med resultater i Tilstandsrapporten.

Forholdet mellom årsverk i vitenskapelige og administrative stillinger vurderes å være en indikator på hvor stor andel av institusjonenes ressurser som brukes på henholdsvis faglig og administrativ virksomhet. Samtidig må det understrekes at det ikke alltid er klare skiller mellom stillingstype og oppgaver. Faglig ansatte utfører oppgaver av administrativ karakter og teknisk- administrativt ansatte kan gjøre oppgaver av faglig karakter. I perioden 2013 - 2022 har forholdstallet mellom vitenskapelige og administrative årsverk variert mellom 2,6- 2,8, med en nedgang fra 2019 til 2022 til 2,6 vitenskapelige årsverk per administrative årsverk. Dette tilsvarer snittet for sektoren.

I noen tilfeller vil det heller ikke være samsvar mellom arbeidsoppgaver og stillingskoder over tid. Med virkning fra 2022 har for eksempel studentmedarbeidere/ seminarledere, tilsvarende 12 årsverk, blitt flyttet fra vitenskapelig stillingskoder til en stillingskode innenfor tekniske stillinger. Oversikten i tabell 1 er korrigert for denne flyttingen.

Utvikling mellom ulike stillingstyper nasjonalt

I [Tilstandsrapporten for høyere utdanning 2023](#) vurderes utviklingen av antall årsverk for alle institusjonene i sektoren. Ifølge tilstandsrapporten er gjennomsnittlig forholdstall mellom vitenskapelige og administrative stillinger i sektoren 2,6 i 2022. I perioden mellom 2013 og 2022 vises det til at forholdstallet har endret seg fra 2,5 til 2,6 vitenskapelig årsverk per administrative årsverk. Mens forholdstallet totalt sett er økt for statlige institusjoner (fra 2,5 til 2,7), viser rapporten en reduksjon i forholdstallet ved de private institusjonene (fra 1,9 til 1,5). Det er imidlertid store forskjeller mellom de ulike institusjonene. Dette gjelder både innenfor statlige og private institusjoner.

Sammenlignet med BOTT- universitetene er det NTNU som har det høyeste forholdstallet med 3,4, mens UiO har lavest forholdstall med 2,4. UiBs forholdstall basert på Tilstandsrapportens beregninger er 2,6. Til forskjell fra de andre BOTT universitetene har imidlertid UiB en trend mot lavere forholdstall i perioden, mens de andre har økning, jf. oversikt i tabell 2.

Tabell 2. Forholdstall mellom vitenskapelige og administrative årsverk ved BOTT- universitetene

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
NTNU	2,8	2,8	2,8	3,0	3,3	3,5	3,5	3,5	3,4	3,4
UiB	2,8	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,8	2,8	2,7	2,6
UiO	2,3	2,2	2,2	2,3	2,3	2,4	2,3	2,3	2,3	2,4
UiT	2,5	2,6	2,6	2,7	2,7	2,9	2,9	2,8	2,9	2,9

Kilde: Tilstandsrapporten 2023

En mer detaljert over forholdstall er gitt [vedlegget](#) til tilstandsrapporten 2023.

Endringer som påvirker oppgaver og administrativ ressursbruken

Endringer som påvirker den administrative ressursbruken, vil være:

- Utvikling og endring i den faglige virksomheten
- Vekst i universitetets samlede aktivitet
- Økte krav til styring og rapportering fra myndighetene
- Innføring av nye digitale systemer

Utvikling og endring i den faglige virksomheten:

Administrasjonen har to primæroppgaver ved universitetet. Den skal støtte opp om kjernevirksomheten innen forskning, utdanning og formidling, men også sikre forsvarlig forvaltning av universitetet innenfor de rammene som gjelder for en statlig institusjon. Det har vært en klar tendens over tid at den vitenskapelige aktiviteten har fått en økt kompleksitet som også har ført til nye administrative oppgaver. Innenfor utdanning handler det om nye og varierte undervisningsformer som er mer administrativt krevende, med også til økte krav til rapportering. Videre krever en rekke digitale systemer, som skal gi støtte i utdanningene, administrative ressurser. Innenfor forskning har vekst i BOA-aktivitet også gitt økt administrativ kompleksitet i søknadsfase og drift.

Vekst i universitetets samlede aktivitet

I perioden 2013 til 2023 har universitetets studenttall vokst med om lag 5.000 studenter eller 30 %. Tilsvarende tall for UiO er en reduksjon på nesten 2.000 studenter. Den største delen av universitetets administrative ressursbruk er knyttet til utdanning.

Samtidig har det vært en betydelig vekst i universitetets bidrags- og oppdragsinntekter (BOA). I 2013 utgjorde disse vel 730 mill. kroner mot 1,3 mrd. kroner i 2022, noe som tilsvarer en vekst på 80 prosent. (Om man korrigerer for den ekstraordinære veksten fra 2021 til 2022 har veksten i BOA inntekter vært på 40 prosent i perioden 2013- 2021)

Nye oppgaver er også kommet til. Eksempler er universitetets tilrettelegging for økt møte- og konferanseaktivitet gjennom aktiv bruk av universitetsaulaen og en ny arena for kunnskapsformidling i Universitetsmuseet.

Økte krav til styring og rapportering fra myndighetene

Regjeringen innførte Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen (ABE-reformen) i 2015, og har siden kuttet budsjettet til alle statlige virksomheter med 0,5-0,7 prosent årlig. I Hurdalsplattformen ble det signalisert at ABE-kuttet skulle fjernes og statsbudsjettet for 2023 nevnes ikke ABE-kuttet. Kuttene er imidlertid ikke fjernet, men erstattet av andre former for rammekutt og i 2023 var universitetets generelle rammekutt større enn under «ABE perioden».

Til tross for kuttene knyttet til effektivisering og avbyråkratisering har kravene til rapportering fra myndighetene økt i perioden. I tildelingsbrevene fra 2015-2023 er det innført nye rapporteringskrav på en rekke områder som beredskap, åpen forskning, leieavtaler, arbeidslivskriminalitet, informasjonssikkerhet, lærlinger, utarbeidelse av forvaltningsplaner for bygg, anskaffelser, samordning mellom universitet og helseforetak, inkludering, midlertidighet, norsk språk, FNs bærekraftsmål og klimatilak, konsulentbruk, og likestillings- og mangfoldsarbeid.

For UiB har det vært et mål å skjerme faglig virksomhet og primært møte dette gjennom effektivisering av administrative funksjoner. Det er gjennomført tiltak som har gitt en målbar reduksjon i årsverk rettet inn mot «gamle» oppgaver, men administrasjonen utfordres ved at det er et stadig press på å løse nye oppgaver for å støtte opp om faglig aktivitet. Dette krever at effektiviseringsarbeidet i større grad også må se på oppgavedeling mellom nivåene. Samtidig vil nye oppgaver også kunne føre til vekst i administrative stillinger på enkelte områder fordi det følger av vekst i den faglige aktiviteten.

I sin evaluering av UiBs studiekvalitetssystem i 2023 peker NOKUT på at systemet legger opp til et omfattende rapporteringsregime og ber UiB vurdere om denne kan reduseres, sak [sak 36/23](#). Evalueringen skal følges opp og UiBs generelle rapporteringsrutiner skal gjennomgås, noe som kan gi mer effektive administrative tjenester.

Innføring av digitale systemer

En av de viktigste driverne for endring i den administrative virksomheten er endring innføring av nye digitale systemer for alle ansatte og studenter. I utgangspunktet skal nye digitale systemer også bidra til effektivisering av tjenester ved UiB, som for eksempel innføring av chatbot for studenthenvendelser og robotisering av manuelle arbeidsprosesser. Samtidig skaper innføring av nye digitale systemer ofte nye arbeidsoppgaver både for vitenskapelig og administrative ansatte fordi de åpner opp for tjenester som tidligere ikke var tilgjengelig. I tillegg har UiB hatt svært krevende systeminnføring som første bruker av nytt økonomi- og lønnsystem som på kort sikt har økt ressursbruken.

Organisering av administrative ressurser ved UiB

Universitetsadministrasjonen er strukturelt inndelt i tre nivåer. En fellesadministrasjon med oppgaver for hele universitetet, en fakultetsadministrasjon og administrasjon på instituttnivå.

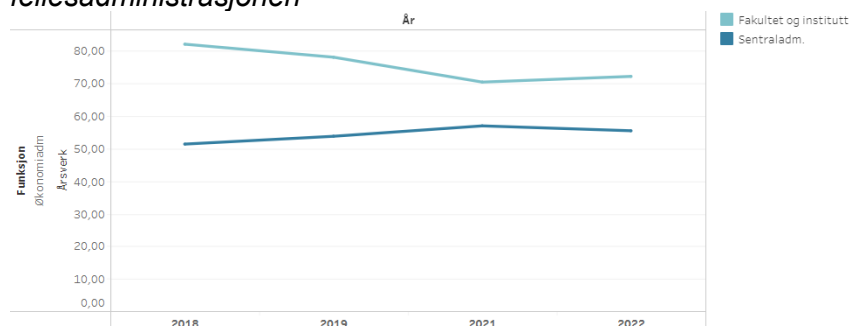
Det brukes ressurser innenfor de fleste tjenesteområdene både på fakultet og i fellesadministrasjonen, men med ulikt omfang og ulik karakter. Ved noen fakulteter er administrasjonen samlet på fakultetsnivå og ved Det juridiske fakultet er det ingen institutter.

De siste årene har det vært arbeidet systematisk med å utvikle en mer helhetlig administrasjon som også skal fjerne effektivitetstap i samhandlingen mellom nivåene i administrasjonen. Som en del av dette arbeidet har en på en rekke områder vurdert og justert arbeidsdelingen mellom nivåene, og på noen områder som innen IT, eiendomsforvaltning og dokumentforvaltning løses oppgavene for hele organisasjonen fra fellesadministrasjonen.

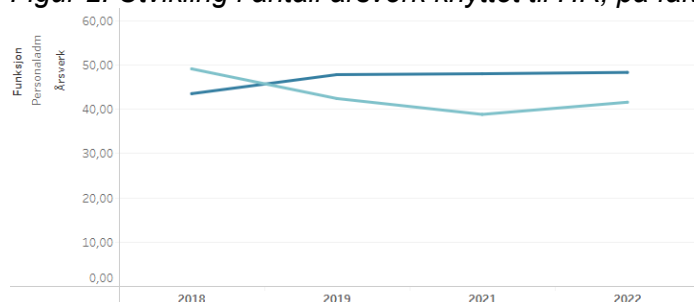
I tidsrommet 2018-2022 er de største endringene knyttet til at fellesadministrative avdelinger har overtatt oppgaver innenfor HR og økonomi fra fakulteter/ avdelinger, samt etablering av en felles lønnsfunksjon i 2021. Disse endringene innebærer flytting av ca. 33 årsverk fra fakultetene og over til fellesadministrasjonen.

Effekten av endringene innenfor økonomi og HR er vist i figur 1 og 2. Figurene viser at det har vært en reduksjon i antall årsverk på fakultetene knyttet til HR og økonomi etter 2018, og at det har vært en økning i antall årsverk i fellesadministrasjonen. Erfaringsmessig gir denne type endringer midlertidig økning i totalt antall årsverk. Dette kan delvis forklares med at noe av veksten skjer gjennom ekstern rekruttering (ikke alle ansatte følger oppgavene, men blir værende igjen i enheten som avgir oppgaver). I tillegg har innføring av nye system resultert i at avgivende enheter midlertidig må opprettholde et noe høyere ressursnivå i en tidlig fase. Målsettingen er derfor at det skal tas ut ytterligere gevinster av disse endringene de neste årene.

Figur 1. Utvikling i årsverk knyttet til økonomiadministrasjon, på fakultet og i fellesadministrasjonen

Figur 2. Utvikling i antall årsverk knyttet til HR, på fakultet og i fellesadministrasjonen

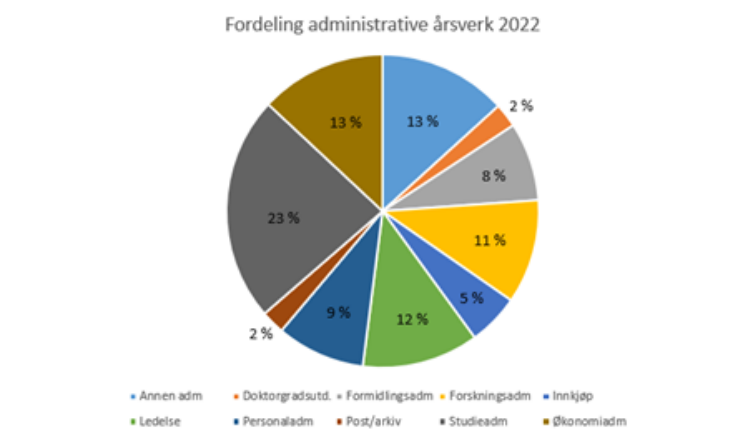

Administrasjonen fordelt på arbeidsoppgaver

De administrative stillingene er knyttet til definerte stillingskategorier i det statlige regelverket. Inndelingen gir lite informasjon om hvilke oppgaver som løses, og dermed heller

ikke god informasjon om utvikling i oppgaveinnhold og -omfang. UiB har derfor gjennomført kartlegginger av administrative oppgaver utført på fakultetene og i de fellesadministrative avdelingene. Selv om dette heller ikke gir et fullkomment bilde, gir det likevel nyttig kunnskap om innholdet de administrative tjenestene og utviklingen i disse. I tillegg til administrative stillinger inneholder kartleggingen også de tekniske stillingene. En oversikt er gitt i figur 3.

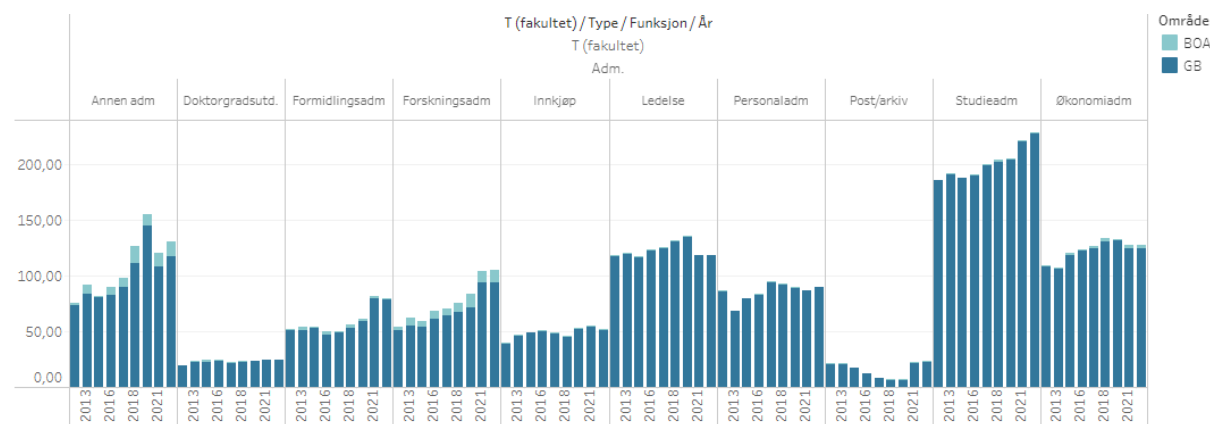
Figur 3. Administrative årsverk per oktober 2022, fordelt på funksjonsområder (NB Denne figuren inneholder også støttestillinger)

Figuren viser at de største aktivitetene knyttet til det administrative området ligger innenfor studieadministrasjon (23 prosent) fulgt av økonomi (13 prosent), generell administrasjon (13 prosent) og ledelse (12 prosent).

Om man ser på utviklingen fra 2013- 2022 har de fleste funksjonsområder holdt seg på et relativt stabilt nivå. Den mest merkbare veksten i antall årsverk har vært på forskningsstøtte, forskningsadministrasjon, studieadministrasjon, undervisningsstøtte, i tillegg til «annen administrasjon». Det er med andre ord områder som er nært knyttet til kjernevirksomheten som har økt mest. Veksten i studieplasser og i den eksterntfinansierte aktiviteten i perioden kan trolig forklare denne utviklingen, jf. omtale nedenfor. En oversikt er gitt i figur 4 nedenfor.

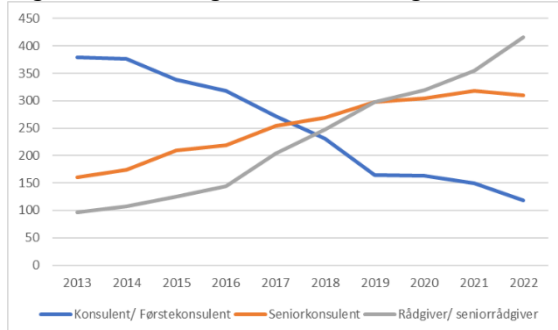
Figur 4. Utvikling i antall årsverk per funksjonsområder i perioden 2013 - 2022

Utvikling i administrative stillingskoder

Gruppen saksbehandlere og utredere utgjør flertallet innenfor de administrative stillingene. Det er også innenfor disse stillingskategoriene veksten har vært størst i perioden 2013-2022. Samtidig er det årsverk i høyere stillingskoder som vokser i antall, mens de lavere blir færre. Figur 5 gir en oversikt over utviklingen.

Figur 5. Utvikling innenfor utvalgte administrative stillingskategorier

Figuren viser størst vekst innenfor rådgiver/ seniorrådgiverkategorien, mens det har vært nedgang for konsulenter/førstekonsulenter. Samtidig er 98 prosent av saksbehandlerstillingen knyttet til disse kategoriene omtalt i figur 3, mens bruken av sekretærkoder er nær avvirket.

Årsakene til veksten i de høyere saksbehandler- og utrederstillingene er sammensatt. Det er tidligere pekt på at administrativt arbeid i UH-sektoren har blitt mer komplekst og kompetansekrevene. Det har skjedd både som en følge av at institusjonene har fått større ansvar for egen strategisk utvikling, og fordi kompleksiteten i denne typen arbeid har økt i arbeidslivet generelt. Kravene til kvalitet i administrative funksjoner har også økt. Forutsetningene for å løse oppgavene har imidlertid blitt bedre som følge av betydelig kompetanseheving av ansatte.

Utvikling av en helhetlig administrasjon

Som nevnt er det over tid arbeidet med å legge til rette for en administrasjon som jobber felles og mer helhetlig for å bygge opp under kjerneaktiviteten. UiB Tjenesteutvikling (Se også [sak 23/23](#)) har vært et sentralt grep med mål om å utforske organisasjonens behov, utfordre arbeidsmetoder og praksis samt utvikle fremtidens tjenester. Driveren i dette arbeidet har i hovedsak vært et ønske om å utvikle mer helhetlige tjenester, men det er også en bevissthet om å arbeide ressurseffektivt.

Samling av fellesadministrasjonen i et felles bygg i Nygårdsgaten 5 er et viktig virkemiddel for å utvikle en helhetlig administrasjon. Ambisjonen er at bygget skal representere et nav i arbeidet med innovativ tjenesteutvikling. Gjennom UiB Tjenesteutvikling skal det og realiseres en rekke andre gevinster som skal frigjøre ressurser til økt støtte til den faglige virksomheten og gi et bedre grunnlag for å realisere universitetets ambisjoner i strategi og handlingsplaner. Kompetanseheving, innføring av nye arbeidsmetoder og kulturbyggingsaktiviteter utgjør viktige deler av tjenesteutviklingsprogrammet.

Gitt de budsjettmessige utfordringene startet de fellesadministrative avdelingene og Universitetsbiblioteket en strukturert gjennomgang av arbeidsoppgaver etter en tilpasset nullbasemetodikk. Nullbasemetodikk betyr at en i utgangspunktet tar bort budsjettildelingen og vurderer ressursfordeling på nytt i lys av ny strategi. Nytte og kostnader for oppgavene budsjettet skal dekkes vurderes før oppgaven aksepteres inn i budsjettet. Dette er ulikt de årlige budsjettforhandlingene som tar utgangspunkt i fjorårets budsjett og vurderer hvor mye dette skal justeres.

Fakultetene har vært involvert i arbeidet i fellesadministrasjonen og medvirket til retning på prioriteringene, noe som har avdekket områder der kapasiteten bør styrkes. I tillegg er metodikken innrettet slik at det også er identifisert aktivitet som kan effektiviseres og avvikles. I det videre arbeidet vil det settes inn tiltak som sikrer at en tar ut effektiviseringsgevinster for å dekke den budsjettmessige underbalansen og skape handlingsrom til nye satsinger. Nullbasearbeidet har i tillegg økt bevisstheten på hvilke tjenester som bør tilpasses et universitet, og hvilke tjenester som kan tilbys mindre tilpasset. Dette vil igjen gi grunnlag for å få en tydelig og mer effektiv arbeidsdeling mellom de ulike nivåene i organisasjonen. Oppfølging av resultatet starter i annet halvår 2023 og samlokaliseringen av de fellesadministrative avdelingene i Nygårdsgaten 5 vil være en god katalysator for realisering av gevinstpotensialet avdekket i nullbasearbeidet, gjennom en reduksjon i antall årsverk.

Videre oppfølging

Universitetsstyret har fulgt utviklingen innenfor det administrative området primært gjennom å overvåke forholdstallet mellom vitenskapelige og administrative stillinger. Parallelt har organisasjonen hatt oppmerksomhet på å yte gode tjenester til den faglige virksomhet. Det er lite endringer i forholdstallet, men veksten i administrative oppgaven har i hovedsak vært rette inn mot student- og forskningsnær administrasjon. Nullbasearbeidet har i tillegg brakt inn et skille mellom tjenester som krever tilpasning til vår virksomhet og mer universelle tjenester. Generelt er det naturlig å forvente at effektivisering bør skje i den sistnevnte kategorien og det er innenfor disse områdene organisasjonen bør ha særskilt fokus på avklart arbeidsdeling og standardisering.